

Podstawy ekonomii Mikroekonomia - ćwiczenia

Ćwiczenie 2. Podstawowe pojęcia

Podstawowe pojęcia: Krzywa możliwości produkcyjnych, Koszty alternatywne, Model obiegu okrężnego dochodu i produktu

dr inż. Anna Kielbus
rok akad. 2016/2017

1. Krzywa możliwości produkcyjnych

Krzywa możliwości produkcyjnych: przedstawia różne kombinacje dóbr i usług, które mogą być wytwarzane, gdy wszelkie czynniki wytwórcze są w pełni efektywnie wykorzystywane. Reprezentuje ona najlepszą możliwą do wytwarzania strukturę produkcji przy posiadanym zasobie czynników wytwórczych.

Koszt alternatywny: (koszt utraconych możliwości) wyraża go wartość rozwiązania najbardziej cennego spośród pozostałych, po dokonaniu wyboru, rozwiązań.

Zasoby: ziemia , praca, kapitał, technologia

Ograniczoność zasobów: odnosi się do luki między ogólną sumą dóbr i usług, których ludzie potrzebują, aby zaspokoić swoje potrzeby, a możliwościami ich wytwarzania.

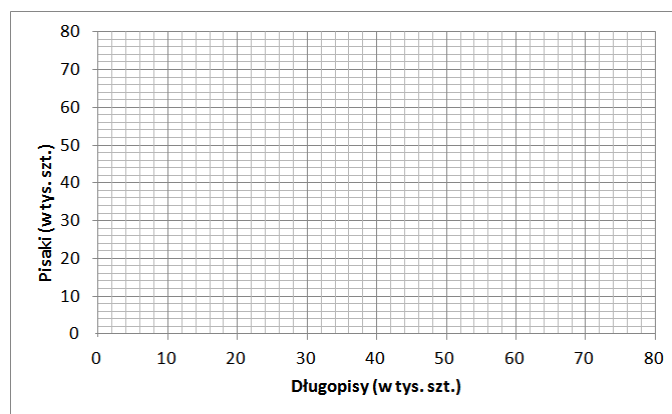
Ćwiczenie 1.

W pewnej fabryce produkuje się długopisy oraz pisaki. W tabeli 1 przedstawiono alternatywne kombinacje maksymalnej produkcji długopisów i pisaków, jaką może uzyskać przedsiębiorstwo w ciągu miesiąca, wykorzystując w pełni efektywnie wszystkie czynniki wytwórcze.

Tabela 1. Alternatywne miesięczne możliwości produkcji długopisów i pisaków.

Kombinacje	Długopisy (w tys. szt.)	Pisaki (w tys. szt.)	Koszt alternatywny produkcji długopisów	Koszt alternatywny produkcji pisaków
A	0	50		
B	10	47		
C	19	42		
D	27	35		
E	34	26		
F	40	16		
G	45	0		

- Wykreśl na rysunku 1 krzywą możliwości produkcyjnych fabryki.

2. Na podstawie kształtu krzywej możliwości produkcyjnych wywnioskuj, z jakim rodzajem kosztu alternatywnego w produkcji obu dóbr ma do czynienia fabryka.
.....
3. Oblicz koszt alternatywny produkcji długopisów oraz pisaków, a następnie porównaj wyniki obliczeń z odpowiedzią udzieloną w punkcie 2.
4. Które kombinacje produkcji długopisów i pisaków są:
 - a) Efektywne?
 - b) Nieefektywne?
 - c) Osiągalne?
 - d) Nieosiągalne?

Założmy, że fabryka zastosowała nowoczesną technikę produkcji pisaków, co zwiększyło jej miesięczne możliwości ich wytwarzania. Nowe alternatywne kombinacje maksymalnej produkcji pisaków i długopisów przedstawiono w tabeli 2.

Tabela 2. Alternatywne miesięczne możliwości produkcji długopisów i pisaków dzięki zastosowaniu nowej technologii wytwarzania

Kombinacje	Długopisy (w tys. szt.)	Pisaki (w tys. szt.)	Koszt alternatywny produkcji długopisów	Koszt alternatywny produkcji pisaków
A'	0	70		
B'	10	64		
C'	19	57		
D'	27	48		
E'	34	35		
F'	40	20		
G'	45	0		

5. Narysuj nową krzywą możliwości produkcyjnych na poprzednim rysunku.
6. W produkcji którego dobra (pisaków, czy długopisów) powinna się specjalizować fabryka, jeżeli ich ceny będą takie same i ich każda wyprodukowana ilość będzie mogła być bez problemu sprzedana?
.....

2. Funkcjonowanie gospodarki- model obiegu okrężnego dochodu i produktu

Jak już wiesz, wśród podmiotów podejmujących decyzje ekonomiczne w gospodarce wyróżnia się: gospodarstwa domowe, przedsiębiorstwa i władzę gospodarczą. Dwa pierwsze z nich działają w tak zwanej sferze realnej gospodarki, ostatni zaś w sferze regulacyjnej.

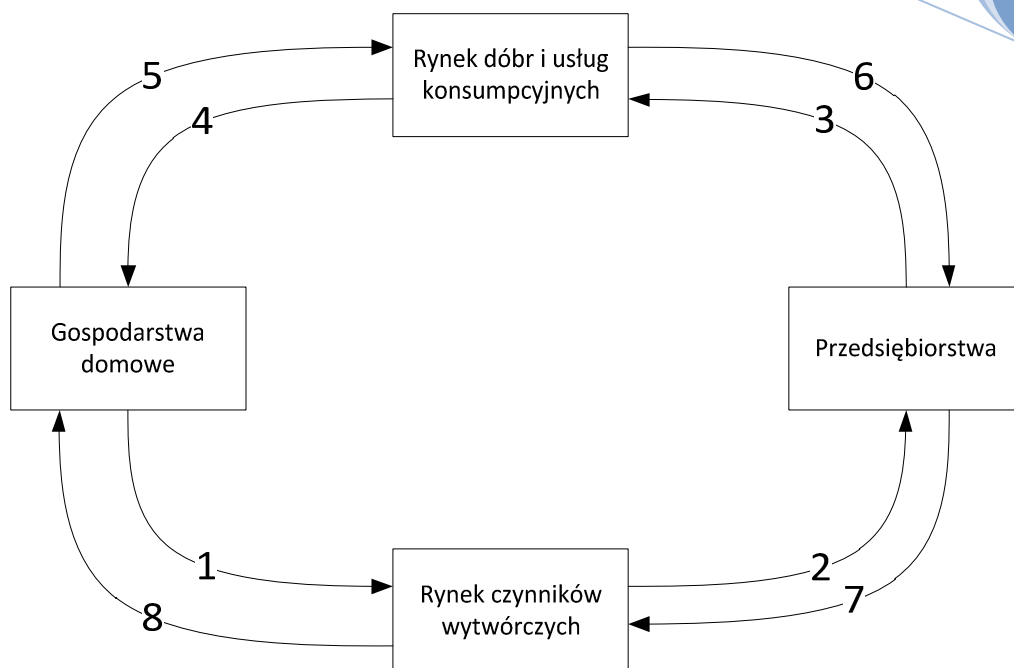
Ćwiczenie 2. Przyjmijmy, że rozpatrujemy model gospodarki wolnorynkowej, a więc charakteryzujący się między innymi brakiem jakiegokolwiek interwencji państwa w mechanizm rynkowy. Poniżej wymieniono podstawowe zdarzenia, jakie zachodzą w społecznym procesie gospodarowania pomiędzy gospodarstwami domowymi a przedsiębiorstwami.

1. Wypisz w tabeli 3, obok każdego ze zdarzeń, nazwę podmiotu, którego zdarzenie to bezpośrednio dotyczy:

Tabela 3. Model gospodarki wolnorynkowej

Lp.	Zdarzenie	Podmiot, którego zdarzenie bezpośredni dotyczy
	Otrzymanie dochodów z tytułu usług: ziemi, pracy, kapitału i technologii	
	Kupno dóbr i usług konsumpcyjnych	
	Produkcyjne zaangażowanie: ziemi, pracy, kapitału i technologii	
	Uzyskanie przychodów ze sprzedaży wytworzonych dóbr i usług konsumpcyjnych	
	Produkcyjne udostępnienie czynników wytwórczych	
	Zaoferowanie do sprzedaży wytworzonych dóbr i usług konsumpcyjnych	
	Zapłata za dobra i usługi konsumpcyjne	
	Zapłata za usługi czynników wytwórczych	

2. Teraz, na podstawie zamieszczonego rysunku 2, wpisz w tabeli powyżej, obok każdego zdarzenia cyfry od 1 do 8, tak aby w efekcie powstał uporządkowany opis przebiegu procesu gospodarczego.

Rysunek 2. Obieg okrężny (zamknięty) w gospodarce rynkowej.

3. Dotychczas analizowaliśmy przypadek gospodarki wolnorynkowej, w której nie ma miejsca na działalność władzy gospodarczej. Uchylmy obecnie to założenie i włączmy do tego modelu trzeciego uczestnika rynku, zastanów się, co oznacza jego obecność w gospodarce, a następnie uwzględnij ten fakt na powyższym rysunku.

3. Test wielokrotnego wyboru

Ćwiczenie 3. Wskaż poprawne odpowiedzi, stawiając w odpowiednich kratkach znak ✓.

1. Krzywa możliwości produkcyjnych społeczeństwa jest funkcją wklęsłą, ponieważ:

 - a) Zasoby przenoszone z produkcji jednego dobra do produkcji dobra drugiego stają się w jego produkcji coraz mniej efektywne,
 - b) Dla uzyskania kolejnych jednostek danego dobra konieczne jest ponoszenie coraz to większych nakładów czynników wytwórczych,
 - c) Część zasobów jest marnotrawiona w procesie ich realokacji,
 - d) Produkcja na coraz większą skalę ogranicza intensywność wykorzystania zasobów.
2. Do zwiększenia możliwości produkcyjnych gospodarki przyczynił się z całą pewnością:

 - a) Przyrost majątku produkcyjnego,
 - b) Wzrost gospodarczy,
 - c) Alokacja zasobów umożliwiająca relatywnie większą produkcję dóbr inwestycyjnych niż konsumpcyjnych
 - d) Wzrost wydajności pracy, przy nie zmienionym zasobie czynników wytwórczych.
3. Ekonomię można zdefiniować jako naukę, której przedmiotem zainteresowań badawczych jest:

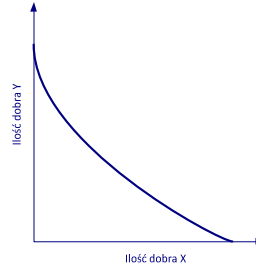
 - a) Przeznaczanie zasobów na alternatywne cele w procesie gospodarowania,
 - b) Sposób zaspokojenia nieograniczonych potrzeb społecznych przy ograniczonym zasobie środków (dóbr i usług),

- c) Podział wytworzonych dóbr i usług między członków społeczeństwa,
 - d) Powiększenie istniejącego zasobu czynników wytwórczych.
4. Krańcowa stopa transformacji informuje o:
- a) Działaniu prawa malejących przychodów,
 - b) Przeciętnej wydajności czynników wytwórczych w procesie produkcji,
 - c) Dodatkowych rozmiarach produkcji jednego dobra, które można uzyskać zmniejszając produkcję dobra drugiego o jednostkę,
 - d) Wysokość kosztu alternatywnego w procesie produkcji.
5. Przewaga komparatywna:
- a) Związana jest z produkcją dobra na masową skalę,
 - b) Oznacza produkcję danego dobra po niższym koszcie alternatywnym niż jest to w stanie zrobić konkurent,
 - c) Występuje zawsze w procesie produkcji, w którym nie uwidacznia się działania prawa malejących przychodów,
 - d) Może przyczynić się do zwiększania możliwości produkcyjnych danej gospodarki.
6. Której z niżej wymienionych pozycji ekonomista nie uzna za czynnik wytwórczy?
- a) Pracę lekarza,
 - b) Cegły przeznaczone na budowę domu jednorodzinnego,
 - c) Obligacje skarbowe,
 - d) Dystrybutor paliw na stacji benzynowej.
7. Przedsiębiorstwo może zwiększyć swoje możliwości produkcyjne, gdy:
- a) Zastosuje nowe rozwiązania technologiczne w procesie produkcji
 - b) Zwiększy ilość wykorzystywanych czynników wytwórczych, a prawo malejących przychodów nie spowoduje w następstwie tego absolutnego spadku produkcji,
 - c) Usprawni organizację procesu produkcji
 - d) Zmniejszy stopień niewykorzystania odpadów powstających w procesie produkcji.
8. Kapitał, jako czynnik wytwórczy, to:
- a) Pieniądze służące do zakupu środków produkcji
 - b) Wszelki wynik procesu produkcyjnego, który może stanowić nakład w innym procesie produkcji
 - c) Wszelkie surowce naturalne wykorzystywane do produkcji dóbr i usług konsumpcyjnych
 - d) Wszelkie powyższe stwierdzenia są prawdziwe.
9. Teorie ekonomiczne:
- a) Są zawsze tym bardziej użyteczne, im więcej zawierają szczegółów dotyczących opisywanego problemu
 - b) Nigdy nie znajdują odzwierciedlenia w przebiegu rzeczywistych procesów gospodarczych
 - c) Stanowią zbiór abstrakcji dotyczących określonego zjawiska ekonomicznego
 - d) Nie mogą stanowić podstawy do podejmowania decyzji gospodarczych, gdyż wynikające z nich wnioski formułowane są przy założeniu ceteris paribus

10. Błąd logiczny *post hoc ergo Procter hoc* w badaniach ekonomicznych może być następstwem:
- a) Przyjmowania, że prawa ekonomiczne sprawdzają się w każdym przypadku
 - b) Stosowania klauzuli *Ceteris Paribus*
 - c) Nieodróżnienia związku przyczynowo – skutkowego zjawisk od ich związku korelacyjnego
 - d) Wyjątkowego przebiegu niektórych procesów gospodarczych
11. Ekonomia normatywna stanowi tę gałąź badań ekonomicznych, która zajmuje się między innymi:
- a) Problemami sprawiedliwego podziału dochodu narodowego pomiędzy członków społeczeństwa
 - b) Metodologią nauczania ekonomii
 - c) Prognozowaniem zjawisk ekonomicznych
 - d) Budową i implementacją modeli ekonomicznych
12. Ekonomiczne zjawisko rzadkości oznacza:
- a) Brak określonych dóbr i usług na rynku w sytuacji pełnej obfitości czynników wytwórczych
 - b) Utrudniony dostęp do czynników wytwórczych
 - c) Nadwyżkę zapotrzebowania na czynniki wytwórcze nad ich dostępną ilością
 - d) Nadwyżkę eksportu czynników wytwórczych nad rozmiarami ich importu
13. Spośród wymienionych niżej polskich porzekadeł ludowych wskaż to, które w największym stopniu nawiązuje do pojęcia kosztu alternatywnego:
- a) „Pij, bracie, pij, na starość torba i kij”
 - b) „Nie marnuj czasu dla próżnego hałasu”
 - c) „Pracuj jak wół, a żyj jak król”
 - d) „Nie strzelaj prochem, kiedy możesz grochem”
14. Teraz zastanów się, które podanych niżej polskich przysłów najlepiej ilustruje działanie prawa malejących przychodów:
- a) „Interes jak niemowlę: nie pójdzie, jak go za rączkę nie poprowadzisz”
 - b) „Každy pijak robi nijak”
 - c) „Gdy nie zasiejem za dobrej chwili, przez całą zimę będziem pościli”
 - d) „Gdzie kucharek sześć, tam nie ma co jeść”
15. Konieczność stosowania w badaniach ekonomicznych klauzuli *ceteris Paribus* wynika z:
- a) Ograniczoności wiedzy ludzkiej na temat rzeczywistego świata
 - b) Ogromnej złożoności zachodzących procesów gospodarczych, wymagających posługiwania się w badaniach naukowych metodą abstrakcji
 - c) Możliwości subiektywnego wnioskowania na podstawie występujących zjawisk ekonomicznych
 - d) Niepewności co do wystąpienia prognozowanych zachowań ekonomicznych
16. Ekonomiczny problem *co, jak i dla kogo* produkować:
- a) Dotyczy wyłącznie gospodarek opartych na systemie centralnego planowania

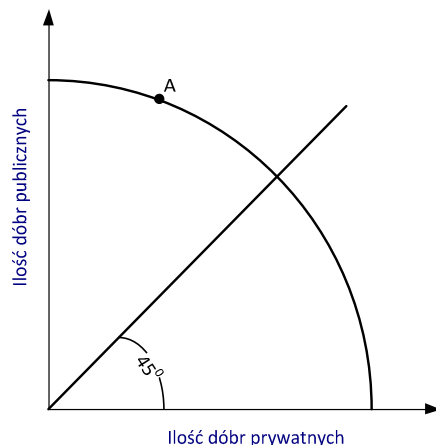
- b) Występuje tylko w tych gospodarkach, w których zjawisko rzadkości rodzi niesprawiedliwy podział dochodu narodowego
- c) Nie pojawia się w gospodarkach, w których funkcjonuje samoregulacyjny mechanizm rynkowy
- d) Musi być rozwiązywany w każdym kraju, bez względu na stopień jego rozwoju i występujący w nim system gospodarczy.

17. Gdyby możliwości produkcyjne gospodarki wyrażała krzywa przedstawiona na poniższym rysunku, to wówczas:

Rysunek 3. Hipotetyczna krzywa możliwości produkcyjnych

- a) W produkcji obu dóbr gospodarka doświadczyłaby prawa malejących przychodów
 - b) W produkcji dobra X występowałyby malejące przychody, w produkcji zaś dobra Y rosnące
 - c) W produkcji dobra Y występowałyby malejące przychody, w produkcji zaś dobra X rosnące
 - d) W miarę zwiększania produkcji któregośkolwiek z tych dóbr, koszt alternatywny jego produkcji wskazywałby tendencję malejącą
18. Gdyby każdy konsument otrzymał do dyspozycji taką kwotę pieniędzy, jaką by tylko chciał, to wówczas:
- a) Rozszerzeniu uległyby możliwości produkcyjne gospodarki
 - b) Problem rzadkości dóbr i usług przestałby istnieć
 - c) Zwiększyłyby się zasoby kapitału rzeczowego w gospodarce, gdyż wzrosłyby skłonności do oszczędzania
 - d) Potrzeby ludzkie pozostałyby nadal nieograniczone w stosunku do ograniczonych środków ich zaspokojenia
19. Poniższy rysunek przedstawia krzywą możliwości produkcyjnych pewnej gospodarki, prezentującą kombinacje ilościowe maksymalnej możliwości produkcji dóbr publicznych i prywatnych. Jeżeli gospodarka ta operuje w punkcie A, oznaczającym relatywnie większą produkcję dóbr publicznych niż prywatnych, to można oczekiwać, że w następnym okresie jej możliwości produkcyjne:

Rysunek 4. Wybór pomiędzy produkcją dóbr publicznych a prywatnych

- a) Zmniejszą się, gdyż nadmierna dostępność do dóbr publicznych demotywuje do pracy
- b) Zwiększą się pod warunkiem, że zostanie wyprodukowanych więcej dóbr inwestycyjnych niż konsumpcyjnych
- c) Nie ulegną zmianie, jeżeli tylko gospodarka ta specjalizuje się w wytwarzaniu dóbr, w których produkcji ma przewagę komparatywna
- d) Nie da się udzielić odpowiedzi wyłącznie na podstawie powyższych informacji

20. Dobro wolne:

- a) Może być wytwarzane w dowolnych ilościach, bez obawy o wystąpienie w jego produkcji zjawiska malejących przychodów
- b) Jest dostarczane nieodpłatnie przez państwo wszystkim obywatelom
- c) Dane jest przez naturę w stanie nie wymagającym przetworzenia dla celów konsumpcyjnych, a ponadto cechuje się powszechną dostępnością
- d) Wszystkie powyższe stwierdzenia są prawdziwe.

4. Zadanie domowe

Ćwiczenie 4. Co obrazują poniższe wykresy (uwaga: dotyczą tematyki poruszanej w niniejszym konspekcie)? Zinterpretuj je.

